

Besvaičiodamas apie žuvis ir keistą artimą ryšį, kurį joms jaučiau, priėjau ir taksi stovėjimo vietą. Palei visą eilę ėjau iki stovėjusio pačiame priekyje kreminės spalvos merso, atidariau dureles, o sėsdamasis šalia vairuotojo iš išgaščio vos nenumiriau. Mano kūnas jau lindėjo mašinoje, bet ranka dar tvirtai laikiausi už rėmo ir nedaug trūko, kad būčiau atlapojęs dureles ir iššokęs lauk. Tačiau mano sumauta kuprinė jau gulėjo ant galinės sėdynės, kurią iš pradžių buvau įmetęs vidun, todėl likau sėdėti kur sėdėjęs ir milisekundės dalį pasižiūrėjęs Klausui Bergleriui į akis šyptelėjau. Berglerio veide nekrustelėjo nė raumenėlis, manęs tik paklausė, kur važiuosiu, o aš atsakiau: prašau, į *Alyvų kelią*. Tuomet jis įjungė taksometrą, užvedė variklį ir nuvažiavo. Viens kitam nepasakėme nė žodžio, o aš dievagojausi, jog dar niekad taip aiškiai nebuvo girdėjęs posūkio lemputės caksėjimo, taip ryškiai nebuvo matęs taksometro raudonuojančių skaičių, kaip kad dabar.

Apimtas panikos vos nepasakiau, kaip nuobodu naktimis vairuoti taksi ir kaip pasiutusiai man patinka Skorsezės filmai, tarp jų ir *Naktis žemėje*, bet nulaikyti liežuvį už dantų man pavyko. Lūkuriuojant prie šviesoforo, jis prisidėgė cigaretę, o kai užsižiebė žiebtuvėlis, surizikavau dėbtelėti į jį. Sykiu pastebėjau, kad jis iš tikrųjų nežmoniškai išpampęs. Kažkas man jau buvo pasakojęs, kad neseniai jis vėl gulėjo psichiatrinėje, bet vaizdas vis dėlto buvo nekoks. Iš profilio jo veidas atrodė suspausto baliono formos, o kadangi buvo itin karšta ir, nepaisydamas to, jis vilkėjo tamsų megztinį, prakaitas liejosi upeliais. Ant smilkinių bei skruostų susidarė laibos drūžės, be to, buvo baisingai išblyškęs, o blyškumas – vaikinis, tas vaizdas, kurį pamačiau, atrodė kraupus. Jis atrodė kaip šmėkla ar serijinis žudikas, nemeluojau. Buvau įsitikinęs, kad to tylėjimo ilgiau nebepakęsiu, bet kadangi niekaip negalėjau ką nors pasakyti, išsiroviau kelis plaukus. Tarp nagų juos suvėliau į mažus tamsius gumulėlius, kuriuos vėliau įsidėjau į burną ir kramčiau. Krimščiojant šie iš pradžių šiek tiek gurgždėjo ir nors paprastai mane tai ramindavo, šią akimirką visiškai negelbėjo. Tik ir laukiau, kada jis staiga ims ir pasuks vairą ir dešine mašinos puse įvažiuos į namo sieną, o aš net nebūčiau galėjęs ant jo pykti, – pamaniau. Bergleris, kad ir kaip jis manęs neapkęstų, ištis greičiausiai gyveno prabėgusiais metais ir nors su juo dar turėjau nesuvestų sąskaitų, buvo vienas iš tų nedaugelio žmonių, kurio nuoširdžiai gailėjau. Juk Veidene jis ne visada vairavo taksi, savu laiku jam švietėsi šiokia tokia ateitis, tačiau jau kurį laiką ji švytėjo čia. Iš tikrųjų jo žlugimas susijęs su tuo faktu, jog apskritai atsikėlė į šį miestą. Man regis, jam buvo vienuolika ar dvylika, šiaip ar taip, tai buvo iškart po permainų, o jo tėvas anuomet viename kaime netoli Veideno prekiaavo senienomis. Kadangi VDR jis dirbo dailide ir Rytų bloke dar turėjo senų ryšių, netrukus išsinuomojo kelis sunkvežimius ir važinėjo į Čekiją, Lenkiją, Bulgariją, po kaimus, vienkiemius ir po kelias markes iš valstiečių supirkinėjo senus baldus. Namuose restauruodavo ir perparduodavo šimteriopai brangiau, o kadangi tuomet senienos buvo labai paklausios ir tą aukso gyslą jis užčiuopė pirmasis, užkalė kalnus pinigų. Netrukus pradėjo žaisti golfą, išsirūpino mersedesą, jauną žmoną ir visa kita, kas priklauso, kad galėtų jaustis tikru Vakarų vokiečiu, tiktai Klausui tai visiškai nepatiko. Šis jautėsi laimingas ir Rytuose, tikėjo susijungimu ir žmonėmis tenai, ir apskritai jis tada buvo tokio amžiaus, kai trūks plyš reikėjo maištauti prieš tėvą. Šiaip jis maištavo prieš viską, kas tik bent kiek prieštaravo jo būčiai, o kadangi man tuomet tai darė itin didelį įspūdį, mes susidraugavome. Na, ne visai taip, juk jis buvo trejais ketveriais metais vyresnis už mane ir vien pasirodyti šiek tiek kietesniu visai nenorėjo. Jis buvo tikras ekstremalas ir savyje turėjo tiek neapykantos, jog tikra draugystė atrodė nelabai įsivaizduojama. Bet kartu esame prasukę keletą visai smagių dalykų: suraižę automobilių, išdaužę vitrinų, nusiaubę kolektyvinių sodų ir taip toliau. Tačiau atėjo laikas, kai tokie vandalizmo aktai daugiau jo nebetenkino, tuomet, visai prieš baigiant abiturą, jis metė mokyklą, būrė teatro trupes ir ėmė sukti trumpametražius filmus, o galiausiai jam kilo ideja parašyti knygą. Tada į pabaigą ėjo devintasis dešimtmetis, o rašė jis, žinoma, apie savo sumautą, Rytuose praleistą vaikystę, ir tai jį pasiutusiai įtraukė. Jo galvoje sukosi begalė dalykų, o projektui nesimatė nei galo, nei krašto, nes norėjo papasakoti viską, ką tais laikais jam prisiėjo patirti. Jis bemaž tuo nusivylė, nes jau buvo parašęs aštuonis šimtus lapų, bet tai buvo tik pusė visos būsimos knygos, taip, tuomet staiga Jana Hensel ėmė ir išleido knygą, kuri vadinosi *Zonos vaikai* (1). *Zonos vaikai*

Klausą pribaižė. Joje kalbėta apie tai, apie ką rašė ir jis, tik kompaktiškai sutraukta į šimtą puslapių, o graudžiausia, kad pats knygą ketino pavadinti *Mes vaikai iš zonos*. Knygos pasirodymas jį taip sukretė, jog pakriko nervai, ir jis nebeatsigavo. Apie tai tik ir tešnekėjo, kad Jana Hensel, jos draugužiai, ar kas kitas jos pavedimu slapčiomis nukopijavo visus jo duomenis ir jo kūrinį nudžiovė. Vėliau jis ėjo į jos skaitymus vien tam, kad, apsilkęs tais tipiškais Golfų kartos (2) marškinėliais, atsisėstų į pirmą eilę ir per pokalbius su publika galėtų paklausti, ką ši, tiesą sakant, mananti apie Florianą Illiesą (3), nes ji pavogusi jo idėją ir taip toliau. Tai, žinoma, buvo stačiai vaikiška, o aš ir netikėjau, kad savo knygą jis kada nors būtų užbaigęs, tačiau iš dalies aš jį suprantu. Tas jausmas, kad tavo reikalai gali patirti totalų fiasko ir kad tie sukti landūs karjeristai bei slidūs tipai gali skersai išilgai išdurti ir aplenksti, man yra kuo puikiausiai pažįstamas.

Kad ir kaip ten būtų, po tos istorijos Klausas daugiau niekad nerado tvirto pagrindo po kojomis, o išėjęs iš psichiatrinės neapkentė kiekvieno, kuriam nusišypsodavo šiokia tokia sėkmė. Kartu jis daugiau nebesitaikė į žymius veikėjus, autoritetus, priešų ieškojo aplinkui, ir štai aš jam labai tikau. Netgi dėl dviejų priežasčių: visų pirma, prisidengęs klasta iš jo nuviliojau Leni. Tiksliau, jam pačiam taip atrodė. Nors iš tikrųjų mes apie ją rėžti sparną pradėjome vienu metu, jis gal vieną mirksnį anksčiau nei aš, bet tai ir viskas. Taip, ir dar tas paikas gandas, kurį paleidau pasaulin: kad jis jau turįs draugę Chemnice. Tuo metu, kai jis lakstė paskui Leni, norėdamas surinkti medžiagos savo knygai kartkartėm važiuodavo į Rytus, man ir kilo mintis apie tą moterį iš Chemnico. Gal ją prasimanyti ir nebuvo reikalo. Vėliau Leni man pasakojo, kad ji niekad ir negalvojusi su juo suartėti. Jis tik buvęs jos draugas ir pašnekovas, bet tik platoniskai. Kita priežastis, dėl kurios manęs nekenė Klausas, buvo, aišku, rimtesnė. Ji buvo susijusi su Aukštąja kino mokykla, o pirmiausia su tomis stojamųjų egzaminų užduotimis, kurias atlikti Potsdame iš kai kurių žmonių imdavo ir pareikalavdavo. Anuomet per tą patikrinimą man reikėjo atlikti visą galybę užduočių, parašyti scenarijaus santrauką, scenarijaus traktuotę ir filmo kritikos straipsnį, o kvailiausias dalykas – dar davė užduotį nufilmuoti trumpojo metražo filmą. Taip, tam aš absoliučiai neturėjau jokio talento. Kameros net nenorėjau paimti į rankas, taip pat ir režisuoti, sukurčiau tik scenarijų, todėl susiveikiau seną Klausą filmą, pabaigoje iškirpau vieną kitą titrą, staiga vietoj jo pavardės ir vardo atsirado maniškė. Filmas buvo gana prastas, bent tokios nuomonės laikėsi Potsdamo profesoriai ir buvo beveik mane pasiuntę namo. O kai galiausiai vis dėlto mane priėmė, aš tam neteikiau didesnės reikšmės. Išgėręs aš apie tai net papasakojau keliems pažįstamiems, o po kelių mėnesių mokykla gavo elektroninį laišką, kuriame mane kaltino idėjos nušvilpimu. Formuluoję skambėjo taip: sąmoninga svetimos intelektinės nuosavybės vagystė, kažin koks Vokietijos Stasi (4). Aš, aišku, tai neigiau, o kadangi elektroninio laiško rašytojas asmeniškai neapsireiškė, į skundo detales toliau nesigilino. Kokie dar klausimai, juk man velniškai nuskilo, kad dar šitaip. Viskas baigėsi tuo, kad gavau tų elektroninių laiškų kopijas, pasirašytas Boriso Kilerio vardu. Tokio vardo nei pavardės dar niekad nebuvau girdėjęs, bet juk aišku kaip dieną, kad tai pseudonimas. Reikia tik dar kartą ištarti: Borisas Kileris. Niekas taip nė nesugalvotų pasivadinti. Borisas Kileris. Skamba taip idiotiškai, kad, vos apie tai pagalvojus, net suima pyktis. Šiaip ar taip, vėliau pasiknaisiojau ir išsiaiškinau, kad Klausas jau kurį laiką buvo dingęs iš arenos, o vienas *kompus* išmanęs pažįstamas, remdamasis laiško išeitiniu kodu, sugebėjo nustatyti, kad jie išsiųsti iš vienos internetinės kavinės Prahoje. O minėtu laiku jis ten buvo apsisostojęs, viename apgriuvusiam Prahos name. Tai skambėjo kaip iš prasto SAT.1 kriminalinio filmo, tačiau geriausia dar laukė: Klausą Berglerio ir Boriso Kilerio vardai bei pavardės prasidėjo tais pačiais inicialais, B ir K, tik sukeitus vietomis. Kai tai man dingtelėjo, aš kone nusivyliau. Toks bukas Klausas anksčiau nebuvo. Tam įtakos tikriausiai turėjo medikamentai, kuriuos jam šėrė psichiatrinėje, silicis, haldolis (5) ir panašūs šlamštas. Bent taip galvojau iš pradžių. Kol Leni man pakišo mintį, kad jis tais inicialais man norėjęs parodyti į visa tai žiūrintis kaip į tam tikrą žaidimą. Ji tokios išvados priėjo todėl, kad kaip tik tuo metu jis vėl su ja užmezgė kontaktą ir rašydamas elektroninį laišką teiravosi apie mane. Tokia perspektyva man kėlė nerimą, nes iškart supratau, kad to buvo galima tikėtis. Lygiai taip,

kaip kartais nesistebi kai kurių žmonių poelgiais, pavyzdžiui, staiga ima ir nueina pas scientologus ar nušoka nuo tilto. O tiesą sakant, tai visada buvo akivaizdu, stigdavo tik įvykio, kuris priverstų įsisąmoninti, kad tai visuomet buvo aišku. Jei man būtų nutikę kažkas panašaus kaip Klausui, tikriausiai irgi būčiau prisigalvojęs visokių iškrypėlišių idėjų. Man atrodo, iš pradžių jis pats įsikėlė į galvą tą nesąmonę apie Janą Hensel, o tada iš tikrųjų kas nors nukniaukė jo rašliavą. Kai kuriems neišvengiamai pasaulis gali pasirodyti esąs didelis žaidimas, tik į rankas, deja, nuolat papuola prastos kortos.

Šiaip ar taip, buvo kaip buvo, o dabar turbūt aišku, kodėl tokie pakrikę mano nervai. Naktį važinėti su tokiu bepročiu – tikrai menkas malonumas, juk nežinai, nei ką jis galvoja, nei ką padarys kitą akimirką. Jis vis dar neištarė nė žodžio, tik prakaitavo kaip apsėstas ir žindė cigaretę, tarsi ši būtų buvusi paskutinė. Tikrai būčiau paaukojęs mažąjį pirštelį, jei keletą mirksnių būčiau galėjęs apsižiūrėti savo galvą. Galbūt Klausas nė nenumanė, kad aš žinau apie jo pranešimą. Anuomet jo pasiteisinti nepareikalavau, nes nenorėjau dar labiau jo provokuoti. Nuogaštavau, kad jis su savo trumpametražiu filmu užanty nenuvažiuotų į Potsdamą ir pats nepradėtų primygtinai jo kaišioti profesoriams po nosimis. Galbūt jis tai nujautė ir tiesiog rezgė planą, kaip manimi atsikratyti, kad niekam negalėčiau papasakoti apie jo kiaulystes. Tai prakeiktas reikalas, be to, šiek tiek susijęs ir su savigarba. Nuolatos nedavė ramybės tas Adenauerio (6) posakis: pats blogiausias šuo visame krašte yra ir bus išdavikas. Taip kartais sakydavo mano tėvas, o šis jį pasigavo iš savo tėvo, kuris buvo karštas Adenauerio šalininkas. Tiksliai nežinau, ką šis posakis reiškė iš tikrųjų, kadangi istorijos užkulisiuose jį galima suprasti itin dviprasmiškai. Veikiausiai Adenaueris taip pasakė norėdamas paraginti pokario vokiečius neišduoti buvusių nacių, nes priešingu atveju pusę gyventojų tuojau pat būtų reikėję sukišti į kalėjimus ir ūkis nebūtų pasiekęs stebuklingo lygio. O galbūt galvoje turėjęs visai kažką nekalta ir liaudžiai tik norėjo pranešti apie savo moralinius įsitikinimus, nes buvo patyręs kažką panašaus. Kaip dabar aš. To tikrai negaliu pasakyti, tuo metu dar nebuvau gimęs, ir dievaž tai ne mano problema. Žinojau viena, man visai nesuprantamu būdu kilo noras Berglerį demaskuoti. Nesąmonė, tariau sau, nes apskritai nesusivokiau: ar sau tik įsikalbėjau, ar to norėjau išties. Filmuose, kuriuos man nuolat prisiėjo analizuoti, visad egzistuoja šis konfliktas: vienas ką nors padaro, o kitas apie tai žino ir dėl to žinojimo jokiais būdais negali pasiekti, kad būtų tiesiog ignoruojamas. O nepaisyti neleidžia pats konfliktas. Šiame rūkalais prasmirdusiame taksi, kuriame negrojo net radijas, jis galėjo būti bent ne toks juntamas. Klausas jį bent jau galėjo įjungti. Arba praverti langą. Ką nors. Bet filmuose veikėjai savo sprendimais net neabejoja, priešingai. Koks nors vidinis principas spiria juos veikti. O aš visada abejoju, niekad nežinau, kaip tokiose situacijose turėčiau elgtis. Pavyzdžiui, jei į taksi būtų įlipęs Simonas, jis tą pačią akimirką būtų sudėjęs visus taškus ant i. Būtų pasižiūrėjęs į Berglerį ir pasakęs: klausyk, drauguži, dabar pakalbėkim nieko nevyniodami į vatą, atvirai, arba ką nors panašiu stiliumi. Gal būtų pradėjęs ant jo varyti ar išrašęs malkų, šiaip ar taip, jis būtų kažką daręs, nesvarbu ką. Žinoma, pirmiausia Simonas į tokią situaciją nebūtų patekęs, nes sugeba laiku prikąsti liežuvį, o jei ir išpuola vakarėlyje kiurksoti kampe vienam, nekyla mintis visiems pliaukšti savo istoriją. Nuo šios akimirkos aš irgi taip darysiu, prisiekiu. Prisiekiu net prieš Dievą, nors juo niekada ir netikėjau. Jei ši situacija baigsis gerai, kreipiausi į jį, niekada niekur daugiau nepliurpsiu. Daugiau niekad, garantuoju. Ir tikite tuo ar ne: Dievas mane išgirdo! Taksi staiga sustojo, ir ne ties raudonu šviesoforu ar atkampiam miškingame ruože, o ties iškaba *Alyvų kelias*, o man juk čia ir reikėjo. Bergleris pabaksnojo į taksometrą ir pasakė: aštuoni devyniasdešimt, o aš iš piniginės iškrapščiau dvidešimtinę ir įbrukau jam į delną. Kol jis ieškojo gražos, aš išlipau ir užtrenkiau dureles. Nė neatsigrėžiau, greitai pasileidau gatve žemyn. Jokių būdu nenorėjau matyti, kaip jis apsisuka, nuvažiuoja ir raudonos galinės šviesos pranyksta už posūkio, tai ir viskas. Kadangi vėl būtų užplūdusi cinizmo banga ir vėl būčiau ėmęs svarstyti, koks jis beviltiškas *lūzeris*, nes anksčiau nenuilsdamas prieš visus maištavo, o dabar vairuoja sumautą mersą. apie tai galvoti aš nenorėjau. Juk pasiryžau daugiau tokiu nebebūti. Daugiau jokių juokelių,

jokio cinizmo, nes šie dalykai sekė išvien. Šmaikštuoliai visad yra itin žiaurūs cinikai, tai labai gerai žinau.

Prisiminau tuos laikus, kai dar draugavome, o pirmiausia mūsų žygius degalinėje. Tai buvo maždaug prieš dešimt metų, jei tiksliai, kai Šiaurės jūroje turėjo būti paskandinta plaukiojanti naftos gręžinio *Brent Spa* (7) platforma. Visiems anuomet tai atrodė didžiausia kiauylstė, o Bergleriui, aišku, ypatingai, ir tuomet mums, kartu su Vincentu, kilo idėja į orą paleisti Shell degalinę. Visai rimtai, čia ne pokštas. Tuomet buvome surezgę tikrai gerą planą. Kaip antai, gavome ilgą aliumininį vamzdį, skardinę langų glaisto ir buteliuką žibalo. Penktoje šeštoje klasėje juk visi kaip patrakę šaudėsi kiaurais rašalinių vamzdeliais iš sukramtytų, seilėm suvilgytų popieriaus gumuliukų, o patį principą iš čia ir nusižiūrėjome. Iš langų glaisto suvoliojome mažus rutuliukus, juos suvyniojome į cigarečių popierių ir subėrėme į žibalą. Su tais šoviniais ir aliumininio vamzdžiu Bergleris pasislėpė krūme skersai priešais degalinę, o Vincentas iš telefono būdelės paskambino į degalinės parduotuvę ir pasakė, kad per minutę viskas išlėks į orą. Kai tik darbuotojai būtų išsmukę lauk, aš, apsimuturiavęs nuo galvos iki kojų, būčiau išbėgęs iš slaptavietės ir vieną žarną su atlaužtu fiksatoriumi būčiau turėjęs padėti ant žemės – kad išbėgtų benzinas. O tuoj po to Bergleris būtų šaudęs degančiais glaisto šoviniais į benzino klaną. Taip buvo sumanyta, bet nieko neišėjo, nes darbuotojai iš parduotuvės neišėjo. Arba jiems buvo nusibodę gyventi, arba Vincentas neįtikinamai viską išdėstė, šiaip ar taip, šie liko stovėti prie kasų, o po trijų minučių atvažiavo policija ir mums beliko dingti. Kai tai prisimenu, pasijaučiu sumautai, nes tą reikalą tikrai būtume prasukę. Nežinau, ar galvas mums susuko narkotikai, ar tiesiog buvome dar perdėm jauni, bet koku atveju, tada mums buvo įsijungęs jokių ribų nepaisantis mechanizmas, kuris užspeitė į kažin kokį pusiau iliuzinį kampą. Be to, aš žinau – Vincentas visad šnekėjo, jog jis tai įsivaizdavęs kaip *Stepių vilko* magiškąjį teatrą, kuriame bus supleškintos visos mašinos, o man tai buvo tiesiog neeilinė akcija. Ir tik vienas Bergleris, man regis, suprato, ką daro, tik jis suvokė galimus padarinius, užmojo mastą, bet jis juk pats ir parodė iniciatyvą.

Na taip, viskas dar gerai baigėsi, o degalinė tikriausiai vis tiek nebūtų sprogsi. Aišku, į benzino kolonėles, matyt, yra įmontuoti saugikliai, kurie panašioms išpuoliams užkerta kelią, priešingu atveju tokie dalykėliai būtų įvardijami kaip nuolatinė rizika saugumui, o Vokietijoje tai tikrai neįsivaizduojama. Tuomet man dingtelėjo dar viena mintis. Pirmiausia ji galbūt nuskambės kiek keistai, bet vis dėlto pasakysiu. O būtent, aš esu įsitikinęs, kad jaunimėliui, jų tobulėjimui bei jų pasaulėžiūros formavimuisi ir visam kam kitam, daug sveikiau kada nors imti ir pelenais paleisti degalinę, nei virsti apatiškais kompiuterinių žaidimų didmeistrais. Tikrai. Man atrodo, jei žmonės bent kartą kažką panašaus būtų pamėginę padaryti, vėliau tokie beviltiškai sugniuždyti nesiblaškytų po pasaulį. Tada visų tų žaidimų, taip pat ir televizinio formato, turėjusių didelį pasisekimą gerokai anksčiau, apskritai nereikėtų, o jie visuomenę juk nuosekliai ruošia kitam karui ir visiems gresiantiems jo padariniams, ateities koncentracijos stovykloms, tiek aišku kaip dieną.

Staiga, nors nieko nenuspaudžiau ir ničnieko nepadariau, priešais, prietaisų skydelyje, išsižiebė du spalvoti ženklai. Vienas raudonos spalvos – tepalų, šį atpažinau iš juodos lempelės su priekyje kabančiu lašu. tai reiškė, kad variklyje stinga tepalo. Kitas ženkliukas švietė mėlynai ir vaizdavo stačiakampį užapvalintais kampais, su dviem juodomis banguotomis linijomis per vidurį. Nors automobilį vairavau beveik aštuonerius metus, su pastaruoju ženkliuku niekad neteko susidurti. Išties tokio dar niekad nebuvo matęs. Spėju, kad greičiausiai tai susiję su skysčiais, su aušinimo skysčiu ar panašiai. Taip, tai aiškiai buvo susiję su aušinimo skysčiu. Taip pagalvojau ne tik dėl vingiuotų linijų, pastebėjau, jog aušinimo skysčio rodyklė stypsojo pačioje raudona spalva paženklintos zonos apačioje. Iš tikrųjų rodyklė karksojo pačiame dugne, dešinėje pusėje, netgi už raudonos juostos. jei rodyklės nebūtų sulaikęs juodas strypelis, ji tikriausiai būtų apsisukusi ratu. Tai man žadėjo rūpesčių, netgi didelių. Nebuvau visai tikras, ar ženklai užsidegė ką tik, galbūt šie

jau degė nuo Rėgensburgo. Aš juk ištiesai nespoksojau į tą prakeiktą skydelį, žiūrėjau į kelią. Važiuojant tokiu pragarišku greičiu kitaip nutikti ir negalėjo.

Kažkoku būdu mėginau išlikti atsipūtęs ir išjungiau giedantį bažnytinį chorą. Po to užsklendžiau stoglangį ir numečiau greitį. Labai įdėmiai įsiklausiau į triukšmą ir, jei klausia manęs neapgavo, negirdėjau nieko neįprasta. Na, nekošiant vėjui, o šis juk kėlė triukšmą visą laiką, variklis dirbo gana garsiai. Kad tik mašina nesugalvotų nustipti paskutiniaisiais kilometrais, pagalvojau. Juk tai ne koks japoniškas kledaras, o naujutėlaitis BMW. Dar dingtelėjo, jog esu ir ne siaubo filme, kuriame paprastai dėl visiškai nesuprantamų priežasčių variklis ima ir užgęsta, vien tam, kad galėtų išmušti atpildo valanda. apskritai tas mano atpildas jau buvo likęs užnugary, gulėjo vienas sutryptas miške. Prisikalbėjau tokių baisybių, o tuomet kažką užuodžiau. Sklido svylančios gumos kvapas, o visų pirma – įkaitusio metalo. Kvapas toks, lyg būtų kaitusi skarda, lakas ar netgi geležis, iš pradžių vos galėjai justti, bet gana greitai tvokstelėjo kaip už tėvynę. Norėdamas išsiaiškinti, kas nutikę, veidą prikišau visai prie orapūtės ir specialiai visais plaučiais patraukiau to mišinio. Tačiau užspaudė kosulys. Smarvė buvo tokia atri, jog iš krūtinės vos neiškosejau plaučių. Ne, dėl Dievo meilės, tariau, ir žemyn nuleidau visus langus, o po kelių sekundžių iš po kapoto išsiveržė baltas garas. Garas pro kapoto plyšius veržėsi į visas puses, beveik kaip iš Islandijos geizerių. Nežinau, ar mašina būtų galėjusi sprogti, tačiau, nepaisydamas to, važiauvau toliau. Jau geriau sprogtų, nei oro uoste Johana liktų likimo valioj, tiek buvo aišku. Aš tiesiog važiauvau lėčiau, iš pradžių šimtu, paskui aštuoniasdešimčia, o kai greitį numečiau iki šešiasdešimties ir ketinau įjungti žemesnę, ketvirtąją, pavarą, ligi kraujo net prisikandau liežuvį. Šis nevykusiai pateko tarp besimalančių dantų, bet skausmas dabar man atrodė menkiausia problema. Tiksliau sakant, problema buvo ta, kad ketvirtosios pavaros įjungti negalėjau. Negalėjau, nes ketvirtąją aš jau važiauvau. Nežinau, kiek laiko, greičiausiai nuo tada, kai išvažiauvau iš Rėgensburgo tunelio. Maždaug septyniasdešimt kilometrų. Pusvalandį šimtu aštuoniasdešimt ketvirtąją pavarą. Regis, važiauvau BMW, bet to neatlaikytų net tankas.

Tai *spidas* (8), tariau sau, tas sukniastas *spidas*! Jei nebūčiau prisišvampęs, niekad taip nebūtų nutikę. Būčiau buvęs labiau susikaupęs, atidesnis ir būčiau iškart įmetęs penktąją. Bet aš juk visad švampiu, jei tik yra ką švampyti. Ir iki šios dienos viskas kuo puikiausiai sekėsi, bet dabar, kaip tik dabar, tai išlindo kitu galu. Dabar iki kelių kiurksojau garuose ir šūde. Jame skendėjau visas. Mašina važiovo vis lėčiau, staiga ėmė trūkčioti. Paskui dar keletą kartų apgailėtinau pasispjaudė ir galiausiai variklis užduso. Kas vyko po kapotu, neturėjau nė menkausio supratimo, kad ir kaip ten būtų, griaudėjo galingai, tarsi iš apačios į automobilio kėbulą kažkas per jėgą būtų mėtęs uolos gurvuolius, o po to vis girdėjau šniokščiant besiveržiančius garus ir slopstantį priešpriešinį vėją, daugiau nieko. Iš visų jėgų minkiau akceleratorių, be perstojo sukiojau užvedimo raktelį, bet mažai ką tai gelbėjo. Variklis buvo miręs, toks miręs, koks tik begali būti. Vienintelis dalykas, ką dar galėjau padaryti, tai tvirtai suėmęs vairą mašiną nuvairuoti į kelkraštį ant stovėjimo juostos. Ten ji nuriedėjo palengva lėtėdama, o aš sėdėjau – abi rankos ant vairo – ir pro priekinį stiklą žvelgiau į kraštovaizdį. Iš pradžių į kraštovaizdį, o paskui į dangų. Į giedrą dangų, kuriame nieko nesimatė, ničnieko, išskyrus dvi baltas susikryžiusias lėktuvų paliktas kondensato juostas, kurių nudrikusios uodegos palengva sklaidėsi atmosferoje, o jų smaigai vis gilyn ir gilyn smigo į žerintį mėlį.

Kurią laiką sėdėjau nepratardamas nė žodžio. Netgi atleidau saugos diržą, man regis, aš netgi nustojau kvėpuoti. Tik spoksojau į danguje vis besitraukiantį kondensato juostų kryžių. Aukštyn spoksojau it užhipnotizuotas, o sykiu mane užplūdo pakilus jausmas. Kupinas pagarbos. Galvojau, jog galbūt aš esu liudytojas kažko nepaprasta, bemaž kažko didinga. O išties, jei neapsirinku, dėl dievų juoko. Tai toks nekaltas, lengvas it pūkas, nesuvokiamai intriguojantis baltai mėlynas pokštas. Palikęs mane basą ant ledo. Ką gi, žemai lenkiu galvą. Trūko tik margo pikapo. Margo pikapo, kuris sustotų už manęs, iš jo išliptų Patricija, mananti, kad prireikė jos pagalbos. O

pamačiusi mane atkištų didįjį pirštą, lygiai taip, kaip vakar naktį mano jaunesnis brolis, įliptų atgalios ir nuvažiuotų. Tai išties būtų viršūnė, arba jei pasirodytų kelių policija. Pusę sekundės pasižiūrėtų į mano veidą, į burną įbruktų vamzdelį, išrautų porą plaukų, o po to nuovadoje būčiau turėjęs iškloti visą istoriją. Farai tikrai apsidžiaugtų. Mano tėvas – juo labiau. Net nenutuokiu, ką jis apie visa tai pasakytų. Turbūt pacituotų tą Philo Collinso dainą *You're no son of mine* (9). Tai va, nors tos dainos jis nei žino, nei ką. *No Sir* (10), tikrai nesišvietė nieko gera, man kuo greičiau reikėjo nešti skudurus. Reikėjo dingti į Portugaliją, primygtinai, kuo skubiau, kaip jokiai kitam žmogui pasaulyje. Nieko daugiau nebelaukdamas atlapojau dureles ir išlipau. Raktelį palikau spynelėje, tad mašiną galėjo nuvaryti kas tik panorėjęs. Asfaltu paėjau trejetą žingsnių, atsistojau dešinėje kelio juostos pusėje ir ėmiau mojuoti iš priešakio atvažiuojančioms mašinoms, o šios it pamišusios lėkė į mane. Mostagavau abiem rankomis lyg lėktuvų dispečeris, tad manęs nepastebėti buvo tikrai neįmanoma. Pirmi du vairuotojai mygė garso signalus, trečiasis pabaksnojo pirštu į smilkinį ir nudūmė pro šalį, o iki mano dešinės rankos nebuvo nė per pieštuką. Ketvirtojo nebelaukiau. Tiesiog apsisukau, šokau per apsauginę užtvartą ir atšlaite žemyn tiesiai į dilgėlyną, stipriai susidilginau odą, o tada tiesiai per laukus nupėdinau kaimo link. Jis matės ne itin toli, ant nedidelės aukštumos. Keli namai, sodybos, jų vidury kyšojo smailas bažnyčios bokštas, o ten tikrai atsiras žmogelis, kuris neatsisakys manęs pamėtėti iki oro uosto. Už šimtą eurų tikrai neatsisakys. Žingsniavau per šviežiai nupjautą pievą, kurioje zujo milijardai vabzdžių, paskui – per javų lauką. Kėblindamas per klubus siekiančius javus, kurie po manimi gulė lyg niekur nieko, ištryčiau it strėlė tiesų taką. Plaučiai liepsnojo, o širdis mušė taip smarkiai, kad galėjo prišaukti pirmąjį infarktą, bet man vienodai švietė. Svarbiausia, kad ten nukakčiau. Tomui Kruzui irgi pavyko. Neturiu supratimo kodėl, bet, aplink šlaunis šnarant stiebeliams, man priešais akis vis stovėjo scena iš *Misija neįmanoma III*, kurioje Tomas Kruzas, norėdamas išgelbėti savo pagrobtą sužadėtinę, kaip beprotis nešėsi per Šanchajų: nugara – tiesi kaip lenta, rankos – aštriai sulenktos, praskėstos, o pakaitomis švysčiojančios šlaunys su viršutine liemens dalimi sudarė statų kampą. Lygiai taip aš pėdinu per javus, tarsi būtų sprendęsis gyvybės ir mirties, – ar dar daugiau, Amerikos ateities, klausimas. Kad ir kaip būtų keista, aš dar ir vaipiausi – veido išraiška turėjo atrodyti nesuvokiamai kvailai, tarsi su kalvio kūju gavus į žiaunas. Tada laukas baigėsi, alkūnėmis prasiyriau per erškėtrožių gyvatvorę ir, praėjęs pirmąsias sodybas, įsmukau į kaimą. Šniūrinu kaimo gatve ir kairėn dešinėn dairiausi žmonių, šiaip ar taip, automobiliai buvo sustatyti beveik gatvės pakraštyje. Tačiau nesimatė nė gyvos dvasios, išties nė vieno gyvo žmogaus. Namai soduose atrodė it butaforijos, ant palangių žydėjo snapučiai, kvepėjo srutomis ir šviežiu šienu. Visa tai atrodė idiliškai, bet kartu ir kraupiai. Tarsi vietovę būtų ištikęs maras, o išgyvenę tik augalai. Ir gyvuliai. Pravirame tvarte baubė kelios karvės, o tolumoje ambrijo šuo.

Tuomet staiga pasukusi gatvė nuvedė į nedidelę aikštę, kurioje stovėjo bažnyčia. Greta buvo kapinės, o priešais kapinių tvorą kamuoliu žaidė dvi šviesiaplaukės mergaitės. Šios atrodė darželinukų amžiaus, vilkėjo baltomis suknelėmis, o plaukuose ryšėjo raudonus kaspinus. Mėtėsi kamuoliu ir kiekvieną kartą, kai viena jų pagaudavo, sušukdavo skaičių ir tiek kartų suplodavo rankomis. Pribėgau prie jų, iš kišenės išsitraukiau piniginių ir išėmiau visus, kokius tik radau, banknotus. Ištiesęs ranką priešais mergaites pamojavau banknotų vėduokle ir gana meiliai jų paklausiau, kurgi yra jų tėtukas. Aš netgi pritūpiau, kad atrodyčiau toks pat mažas kaip ir jos. nemanau, kad atrodžiau itin grėsmingai, tačiau šaižiai kvėpuodamas bei nuo dilgėlių išbertas pūslelėmis tikrai nekėliau ypatingo pasitikėjimo. Šiaip ar taip, mergaitės man nieko neatsakė. Jos tik žiūrėjo pastėrusiais žvilgsniais į mano veidą, bet ne kaip vaikai, greičiau kaip robotai vaikų kūnais, o paskui viena jų iš rankų paleido kamuolį ir nulėkė. Kita dukart sušuko: Inge, o kai aš prisartinau dar per žingsnį, ji rankomis užsidengė akis ir pasakė, kad tėtis yra bažnyčioje ir kad eičiau šalin. Jai prie kojų numečiau vieną banknotą ir pasakiau, kad ji yra gera mergaitė ir tegu sau nusiperka ką nors gražaus, tuomet, palikęs ją ten, kur ir stovėjusi, nulėkiau į bažnyčią.

Iškart į bažnyčią nėjau, prieš tai prisišliejau prie portalo. Nuo kaktos nusišluosčiau prakaitą, giliai ir tolygiai įkvėpiau oro, kol kvėpavimas pusėtinai susitvarkė. Tačiau širdis liautis daužiusis nė nemanė. Nuotaika neįtikėtinai subjuro, nes tai, ką netrukus prisieis daryti, dar niekad nesu daręs. Taip paprastai elgiasi tik bepročiai arba iškrypėliai, o su jais aš neturėjau nieko bendra. Kam aš priklausiau, tiesą sakant, nežinau, bet dabar taip reikėjo. Jau, tariau sau, tuomet vienu mostu atidariau sunkias duris ir įėjau vidun.

Viduje tvokstelėjo tipiškas smilkalų ir vėsių akmenų kvapas. Emporoje grojo vargonai ir apskritai tvyrojo labai pamaldi atmosfera. Tai buvo tikrai sena bažnyčia: išklota akmeninėmis plytelėmis, kurios jau spėjusios nusitrinti, su žmogaus dydžio šventųjų statulomis iš tamsaus granito ir ištapytu lubų skliautu, per kurį driekėsi mažas, vos matomas įtrūkimas. Kelias sekundes pasidaviau šiai atmosferai ir tariau sau, kad būsiu pataikęs idealiai, pačiu laiku. Tai yra tuojau bus dalijamas Kristaus kūnas. Tikintieji dviem ilgomis eilėmis stovėjo centriniame praėjime ir laukė, kada kunigas į burnas bruks po ostiją. Keli tikintieji jau grįžinėjo nuo altoriaus ar sudėję rankas klūpojo klauptuose, tai – pati šventųjų mišių kulminacija. O galbūt kulminacija yra ramybės palinkėjimas, kai visiškai svetimiems žmonėms staiga turi paspausti ranką. Žmogus tuomet jaučiasi itin nuskaistėjęs, yra pasiruošęs visiems pagelbėti, apkabinti Dievą, visą pasaulį. Priėmęs Komuniją – irgi, tai dar pamenu. Kai be galo prislėgtas artiniesi prie stovinčio kunigo, paskui kunigui žiūrėdamas į akis nė nemirkčiodamas priimi ostiją, bet paplotėlį burnoje sukramtai ir nuryji, tarsi tai būtų pats paprasčiausias dalykas pasaulyje. Iškart po to pasijunti kaip iš naujo gimęs. Tuo reikėjo pasinaudoti, turėjau minty tą nuotaiką, kuri man labai tiko. Dar kelis žingsnius paėjau į priekį, kol atsidūriau už paskutinių suolų eilės ties švęsto vandens dubeniu. Ištiesiau nugarą, atsikosėjau, o tada skardžiu balsu iškošiau: atleiskite, gerbiamieji ponai ir ponios. Patekau į didelę bėdą, prašau Jūsų, išklauskite mane.

Norėdamas perrėkti vargonus, žodžius taikiausi šaukti kone į patį bažnyčios vidurį. Dėl aukštų lubų ir akmens jie aidėjo kraupiai, o efektas pranoko visus lūkesčius. Žmonės, visi bažnyčioje buvę žmonės, it po komandos atsisuko ir sužiuro man į akis. Nepasakė nė žodžio, netgi kunigas, kuris juk galėjo mane išspirti lauk, po to kažką tarstelėjo ir liovėsi groję vargonai. Muzika nutrūko per patį įkarštį, galėjai pasijusti taip, lyg būtų nustojusi suktis žemė, užgesusi saulė ir tamsiąja mėnulio puse žvelgusi į akis, kaip tik taip, o tai neįtikėtinai puikus jausmas. Kelias akimirkas mano žvilgsnis klaidžiojo virš parapijiečių galvų, regėjau tiek bjaurius, tiek ir mielus jaunų ir senų, moterų ir vyrų veidus. Į žmones žvelgiau kaip karvedys, apžiūrinėjantis savo legionus, vėliau žvilgsnį kilstelėjau į auksu tviskantį virš altoriaus ant trijų laibų beveik nematomų lynų kybojusį kryžių. Pasižiūrėjau į prikaltą Jėzų, į ant galvos pūpsantį erškėčių vainiką ir žmonėms ėmiau pasakoti savo istoriją. Pasakojau, kad staiga sustojo mano automobilis, o *ADAC* 'as (11), deja, gali atvažiuoti tik po valandos. paaiškinau, kad jau po penkiolikos minučių turiu būti oro uoste, nes ten laukia mano sužadėtinė, kuri su manimi skrisianti į Jeruzalę. Greitai susigriebiau ir dar pridūriau, kad man labai gaila, jog sutrukdžiau pamaldas, bet būčiau labai dėkingas už pagalbą ir galėčiau sumokėti. Šimtą eurų, išsižiojau, grynais į rankas. Norėjau jau iš kišenės išsitraukti ryšulėlį pinigų, bet vietoj to rankomis atsirėmiau į švęsto vandens dubenį. Akyse suraibuliavo oranžiniai taškeliai, o kojas persmelkė labai keistas jausmas. Bet nenugriuvau, pasitempiau ir žvilgsniu smelkiausi į tikinčiųjų veidus. Netgi šyptelėjau, bet veidai nė nekrustelėjo. Įbedę akis visi žiopsėjo į mane, tarsi ką tik būčiau prispjaudęs į švęstą vandenį ar leidęs sau iškrėsti dar kokią kiaulystę. Betgi nenutiko nieko panašaus. Juk visi mes krikščionys. Be to, vis dėlto įsipareigoję paisyti artimo meilės! Man dar toptelėjo sentencija, kaip antai: ką padarėte mano mažiesiems broliams, tą padarėte man, ar kažkaip panašiai. Taip yra pasakęs pats Jėzus, o aš iš visų brolių tikrai buvau pats menkiausias, tikrų tikriausias Lozorius, pūslėmis nusėta oda. Prašau, tariau dar kartą: prašau, padėkite man, o po to neišspaudžiau nė žodžio. Nieko daugiau nepajėgiau pasakyti, tikrai, nė vieno sumauto žodelio ir jei dabar nė vienas nepasijudins iš vietos, imsiu rėkti arba krisiu vietoj it negyvas. Bent tris sekundes

atrodė, kad tai juodas reikalas, kad nėra jokių prošvaisčių, tačiau tada išgirdau balsą. Labai romų ir aiškų. Balsas sklido iš paties priekio, o aš pagalvojau, kad kalbantysis turėjo būti kunigas. Jis pasakė lygiai tą patį, apie ką tik buvau pagalvojęs. Jis pasakė, kad artimo meilė turėtų pasireikšti ne tik mintimis ir žodžiais, o pirmiausia – darbais. O jei susiklosto ypatinga situacija, negalima praeiti pro šalį. Nes bet kada ir pats gali patekti į bėdą, o tuomet be savo tikėjimo brolių ir seserų pagalbos neišsiversi.

Kunigas kalbėjo be jokio jaudulio, o klausantis jo žodžių manyje kažkas sukirbėjo, ko nebuvo jutęs jau ilgą laiką. Nuolankumą, pagalvojau sau. Taip, šiam vyrui pajutau nuolankumą. Nuolankumą ir dėkingumą. Nė vienam žmogui niekad nebuvo toks dėkingas kaip šiam kunigui, dingtelėjo man, kurio aš net nemačiau, nes jį užstojo parapijiečiai. Jis greičiausiai buvo mažo ūgio, daugių daugiausia metro šešiasdešimties, bet tai apskritai jokia problema. Be to, maži žmonės man iš dalies arčiau širdies nei didieji, ir su didžiausiu noru būčiau nulėkęs priekin ir išbučiavęs jam kojas arba padaręs jam kažką gero. Jei būčiau turėjęs tam laiko, tikrai taip būčiau padaręs. Įkandin jo žodžių išėjo trys žmonės, trys žmonės vienu metu, ir artinosi manęs link. Smulkutė moteris žalia vilnone suknele, jaunas tipas ežiuku pastatytais plaukais ir susenęs juoda lazda besiramstantis vyriškis. Ir lyg velnias būtų prikišęs nagus – pirmasis prie manęs priėjo tas senis su lazda. Galų gale iš visų trijų jis nebuvo pats vikriausias, tačiau stovėjo pačiame eilės gale ir terekėjo žengti vos penkis žingsnius. Nors tipeliui su ežiuku rūpėjo ne artimo meilė, o šimtas eurų, tačiau jis vis dėlto buvo mano favoritas. Prie įėjimo jis tikrai turėjo pasistatęs kokį *išpyderastintą opelį* su spoileriu gale – su juo kaipmat būčiau atsidūręs oro uoste. Bet nieko nesiėmiau. Kad išsisukčiau nuo senio ir iširopščiau į to jauno tipelio automobilį, nieko nė nebandžiau imtis, *no way* (12). Ne, drąsiai jam nusišypsojau ir mažų mažiausiai milijoną kartų padėkojau. Taip pat dėkojau kunigui ir parapijiečiams. Netgi įmerkiau nykštį į švęsto vandens dubenį, drėgnu piršto galiuku ant krūtinės persižegnojau ir, žemai nusilenkęs, išlėkiau lauk.

Būtent taip ir padariau. Pro duris išlėkiau laukan ir petys į petį su seniu žygiavau prie jo mašinos. Tai buvo galingas tamsiai rudos spalvos volvo, stovėjęs prie kapinių tvoros, tiesiai prieš memorialinę lentą žuvusiems kariams. Pakeliui senis neištarė nė žodžio, bet kas antrą žingsnį taip kirsdavo lazda į žvirgždą, net akmenukai lėkė į visas puses. Pulteliui atšovė dureles, o kai įsėdom į automobilį, ištiesė ranką ir prisistatė – Alfonsas Hofbaueris. Čiupau ranką ir tvirtai papurčiau. O jis taip stipriai spustelėjo, jog vos ištvėriau, bet paleidęs ranką dangaus žydrynės akimis pasižiūrėjo į mane ir pasakė: prašau, prisisek. Užsimečiau diržą, jis pasuko raktelį, automatinės pavaros svirtį stumtelėjo į padėtį D ir pajudėjo. Jis viską darė labai pasitikėdamas savimi, ko sau galėjau tik palinkėti, o kai paskutinės sodybos liko mums už nugarų ir pro šalį nušniokštė ženklas su užbrauktu vietovės pavadinimu, paaiškėjo, kad Hofbauerio deramai neįvertinau. Nors jam būčiau tikęs į jauniausius proanūkius, jis taip lėkė vieškeliu, jog netekau žado. Aš ir pats vairavau be galo agresyviai ir visuomet mėgau rizikuoti, bet Hofbaueris mane pranoko visa galva. Jis vairavo it nutrūktgalvis. Lyg būtų matęs, kas dedasi už kiekvieno posūkio. Arba jam paprasčiausiai vienodai švietė, ar ten kas nors atvažiuoja, ar ne. Su savo volvo daugelį mašinų greičiausiai jis tiesiog nušluodavo nuo kelio, bet prieš *fūrą* nebūtume turėję jokių šansų. Tačiau aš nė necyptelėjau, tik kojų pirštais tvirtai įsispyriau į batų galus. Hofbaueris vairavo puikiai. Pastarasis po šias apylinkes važinėjo jau šešiasdešimt metų, tikrai pažinojo kiekvieną pakelės krūmą ir tiksliai žinojo, ką daro. Buvau įsitikinęs, netgi neabejojau. Vienintelis mane erzinęs dalykas – tai jo pirštai. Ilgi, sudžiūvę kaip šakaliai, ir beveik geltoni, tarsi kaulai būtų buvę aptraukti ploniausiu kukurūziniu popieriumi. Ir visada, kai ant centrinės konsolės stirksojusio elektroninio laikrodžio paskutinis skaitmuo minute pasistūmėdavo į priekį, dešinę ranką nukeldavo nuo vairo ir priešais pabarbdavo tais savo pirštais. Nenutuokiau, kodėl jis taip darė, žinojau tik tai, ir geriau nei bet kuris kitas, kad mes skubėjome. Tačiau žinojau, jog ypatingos skubos kaip ir nebuvo. Bažnyčioje šiek tiek perlenkiau. Iš tikrųjų oro uostui pasiekti turėjau dar kone pusvalandį. Aš tik norėjau žmonėms mažumėlę

paspirginti pasturgalius. Bet Hofbaueriui neišsidaviau. Įsikirtęs spoksojau į kraštovaizdį: pievos, laukai, kaimai, šalia kelio kur ne kur augo keletas medžių. Pirmiausia į akis krito elektros linijų stulpai. Tiek kairėje, tiek dešinėje stovėjo į javus įsibridusi visa stulpų kariauna ir aukštytės ties savo geležines rankas, o tai buvo tikrai geras ženklas. Oro uostas juk suryja begalę elektros, vadinasi, – mes jau netoli.

Norėdamas pamaloninti Hofbauerį, parodžiau į elektros stulpų atramas ir pasakiau, kad man jie be galo šlykštūs ir kad nuo oro uosto gražios apylinkės turbūt labai nukentėjo. Nes dabar visa gamta subjaukota, nuolat tvyro įkyrus triukšmas, pasakiau. Iš pradžių jis į mano plepalus nekreipė jokio dėmesio, bet kai po kiek laiko išvažiavome į greitkelį, jis papurtė galvą ir pasakė, jog jauni žmonės dažnai taip pagalvoja. Bet jis pats, pasakė, esąs oro uosto šalininkas, nors lėktuvu gyvenime niekad nėra skridęs. Jis man pasakojo, kad anksčiau ūkininkavo ir dieną naktį reikėjo būti su gyvuliais, bet vėliau tapo verslininku. Kai atsidarė oro uostas, jis pardavė visas karves ir kiaules, o už tuos pinigus prie savo namų išbetonavo pievą. Ir ten dabar visi nuo Miuncheno pusės atvykę žmonės palieka mašinas ir skrenda atostogauti. Čia ir stato, nes prašo perpus mažiau, nei ima oro uostas. Jis ir abu jo sūnūs žmones netgi nuveža iki kaimynystėje esančios geležinkelio stoties, o kai sukūrė internetinį puslapį *pigus-parkavimas-pas-ukininka.de*, biznis ėjo kaip iš pypkės. O štai dabar, pasakė jis, dėl oro uosto vėl užkals šimtą eurų, ir tik už pusvalandį kelio. Akimirka jis žvilgtelėjo į mane, o jo mėlynos akys persimainė, įgavo nemalonią išraišką. Atrodė godžios ir šiek tiek kandžios, bet pirmiausia kiaurai veriančios. Iš kišenės išsitraukiau piniginę ir ant dėtuovės tarp sėdynių padėjau dvi penkiasdešimties eurų kupiūras. Hofbaueris ištiesė ranką ir prigriebė banknotus. Pirštais juos sumaigė į gniužulėlį ir įbruko į kelnių kišenę. Už pinigus jis net nepadėkojo, tik pabarbeno į laikrodį ir pasakė: greitai būsim vietoj.

Netrukus išties pasirodė oro uosto teritorija. Greitkelis nosies tiesumu vedė prie virtine nusidriekusių pastatų, saulės spinduliuose žvilgančių plieninių bei stiklinių konstrukcijų, kurios stačiakampiais išsišovė iš kraštovaizdžio. Šalia atpažinau lėktuvų pakilimo taką, pilkas pakilimo ir nusileidimo juostas, o pakraščiuose kelis aeronavigacinius skiriamuosius žiburius. Kone mūsų aukštyje jau rengėsi nusileisti „Lufthanzos“ lėktuvas, o kai lėktuvo padangos palietė tūpimo taką, nuo asfalto pasipylė dulkės. Tai tikriausiai buvo sudegusi guma, nusidėvėjimo atliekos ar dar kažkas. Vėl prisiminiau nudususį BMW ir tą aitrų variklio dvoką, bet tada žvilgtelėjau į laikrodį ir tiesiog džiaugiausi. Skaičiai rodė 10:24, o tai reiškė: man pasisekė. Man tikrai pasisekė, išsisukau kuo puikiau. Oro uosto bare dar galėjau netgi išgerti *Espresso* ir susikimšti sumuštinį, langelius uždaro tiktai likus penkiolikai minučių iki vienuoliktos. Nors žarna žarną rijo, nusprendžiau to nedaryti. Negalėjau leisti, kad Johana lauktų bent sekunde ilgiau. Juk ji greičiausiai jau puolusi į visišką isteriją ir galvoja, kad noriu nusiplauti nuo kelionės. Jei ji būtų žinojusi, kaip ji klysta. Dieve mano, jei tik galėčiau jai tai pasakyti.

(1) Jana Hensel – vokiečių rašytoja, žurnalistė. Išties yra parašiusi ir 2002 m. išleidusi prisiminimų knygą, tapusią bestseleriu, *Zonos vaikai* (vok. *Zonenkinder*) apie Rytų Vokietijos jaunimą.

(2) Taip vadinama 1965–1975 m. gimusi, Vakarų Vokietijoje užaugusi karta, kuriai būdingas nekritiškumas, apolitiškumas, egoistiškumas; madas, hedonizmas, prekinius ženklus vertinanti karta. Pavadinimas kilęs nuo Volkswagen Golf mašinos modelio.

(3) Florianas Illiesas (g. 1971 m.) apie šią Golfų kartą yra parašęs knygą (vok. *Generation Golf*, 2000).

- (4) Vokietijos saugumas (vok. *Staatssicherheitsdienst*).
- (5) Arba haloperidolis – vienas pagrindinių antipsichozinių vaistų.
- (6) Konradas Adenaueris (1876–1967) – vokiečių politikas, pirmasis kancleris, Kelno meras.
- (7) Brent Spa platformą buvo planuota paskandinti 1995 m.
- (8) *Spidas* – stimuliuojantis narkotikas, paprastai amfetaminas ar metamfetaminas.
- (9) Tu esi ne mano sūnus (*angl.*).
- (10) Ne, sere (*angl.*).
- (11) Vokietijos visuotinis autoklubas (vok. *Allgemeiner Deutscher Automobil-Club*).
Autogedimų bei pagalbos tarnyba.
- (12) Kur jau ten (*angl.*).